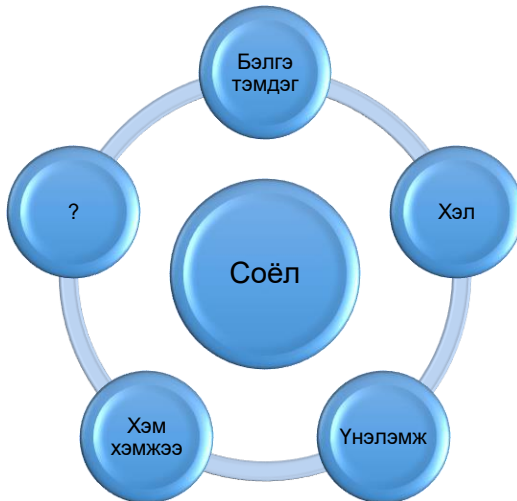

2020 “А” ХУВИЛБАР

10. Асуултын тэмдгийн оронд соёлыг бүрдүүлэгч үндсэн элементийг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. Ухаан
- B. Мэдрэмж
- C. Мэдлэг
- D. Домог
- E. Шашин

11. Биелгээ нь Монголчуудын аж амьдралаас үүсчээ. Биелгээнд ихэвчлэн амьдрал дээр хийж гүйцэтгэдэг зан үйлүүдийг хийдэг. Жишээ нь: цайныхаа дээж, цацлыг уул усандаа өргөх, юм оёх, тариа тээрэмдэх буюу тариа татах, ноос савах, бөх барилдах, нум сум харвах, морины явдал зэргээр биелдэг. Биелгээний хөдөлгөөн, дохио зангаа нь мэдлэг, ... юм. Цэгийн оронд тохирох утгыг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. хэм хэмжээ
- B. мэдрэмж
- C. үнэлэмж
- D. хэл
- E. бэлгэдэл

12. “Суурь үнэлэмжүүд өөр өөр байж болно” гэсэн шалгуур үзүүлэлтээр соёлыг хэрхэн ангилан судалдаг вэ? /1 оноо/

- A. эртний, дундад, орчин үеийн
- B. олон улсын, улс үндэстний
- C. нэг хэв загварын, олон хэв загварын
- D. ёс суртахууны, шашны
- E. олонхийн, зонхилох, дэд соёл

13. Доорх соёлын хэв маягийг түүхэн дарааллаар нь байршуулна уу. /2 оноо/

1. Эртний
2. Хүй нэгдлийн
3. Дундад зууны
4. Сэргэн мандалтын
5. Шинэ үеийн
6. Орчин үеийн

A. 1, 3, 2, 4, 6, 5
D. 2, 1, 3, 4, 6, 5

B. 1, 3, 2, 4, 5, 6
E. 1, 3, 2, 5, 4, 6

C. 2, 1, 3, 4, 5, 6

14. “Соёлын үйлдвэрлэл” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд үл хамаарах салбарыг тэмдэглэнэ үү. /1 оноо/

A. дизайн, дүрслэх урлаг
C. соёлын өв
B. мэдээллийн технологи
D. тайзны уран бүтээл
E. кино урлаг

15. Зам харилцаа, эдийн засгийн харилцаа, мэдээлэл харилцааны хөгжлийн үндсэн дээр тусгаар соёлууд дэлхийн нэгдмэл соёлд нэгдэн нийлэх үйл явцыг ..... гэнэ. Цэгийн оронд тохирох утгыг нөхнө үү. /1 оноо/

A. соёлын аялал жуулчлал
C. соёлын үйлдвэрлэл
E. соёлын орон зай
B. соёлын эрх чөлөө
D. соёлын даяаршил

16. Соёлын даяаршил нь нийгэмд олон талын боломжийг олгодог. Өгүүлбэрийн эхлэлийг тохирох төгсгөлтэй нь харгалзуулна уу. /3 оноо/

a	Мэдээлэл, бараа бүтээгдэхүүн, хүн хүчээ ч дэлхий	1	зуурт авах, өгөх боломж
b	Ямар ч төрлийн мэдээллийг хоромхон	2	даяар солилцох, хамтран ажиллаж, хамтдаа хөгжих боломж
c	Чөлөөт худалдаа, олон улсын худалдаа, бизнесийн үйл ажиллагаа тэлэн	3	хөгжих, бүтээгдэхүүнээ олон улсын зах зээлд борлуулах боломж
d	Олон ургалч соёл дэлгэрч янз	4	бүрийн соёлыг мэдрэх боломж

A. a2, b1, c3, d4
D. a4, b1, c2, d3
B. a2, b4, c1, d3
E. a2, b3, c4, d1
C. a3, b4, c1, d2

17. Эдгээрээс аль нь соёлын эрх чөлөөг илэрхийлэх асуудал вэ? /1 оноо/

A. хэн нэгний эрх чөлөөнд халдах
B. эрхээ эдлэхгүй байх
C. амьдрах хэв маягийг тулгахгүй байх
D. өөр соёлын орчин тухайн хүний хүссэнээс огт өөр байх сөрөг мэдрэмж
E. бусдын санал бодлыг зөвшөөрөхгүй байх

18. Соёлын эрх чөлөө нь тухайн хүний харъяалж буй улсаас их шалтгаална. Манай улсын хувьд 1990 оны ардчилсан хувьсгалаас хойш нийгмийн оюун санааны амьдралд олон өөрчлөлт гарсан билээ. Тэрхүү өөрчлөлтүүдийг тэмдэглэнэ үү. /1 оноо/

1. үг хэлэх, чөлөөтэй ярих, бичих, хэвлэн нийтлэх эрх чөлөө
2. үндэсний чөлөөт хэвлэл бүрэлдэн бий болох эрх чөлөө
3. бусад соёлыг хуулбарлан шууд дууриах эрх чөлөө
4. авъяас билгээ дайчлах, бүтээн туурвих эрх чөлөө
5. үндэсний үзэл санаа, соёл, уламжлалаа сэргээн мандуулах эрх чөлөө
A. 2, 3, 4
D. 2, 3, 4, 5
B. 1, 2, 3, 4
E. 1, 2, 4, 5
C. 1, 2, 3, 5

2020 “В” ХУВИЛБАР

10. Асуултын тэмдгийн оронд соёлыг бүрдүүлэгч үндсэн элементийг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. Мэдрэмж
- B. Хэл
- C. Шинжлэх ухаан
- D. Домог
- E. Шашин

11. Миний дүү Бат аавын бүсээр шилбүүрдэн тоглож байгаад ээжид зэмлүүлэв. Үүнийг хараад, аав дүү, бид хоёрт бүсээ дээдлэхийн утга учрын талаар ярьж өглөө. *“Монгол хүн бүсийг сүлд хийморь гэж үздэг. Тиймээс бүсээ дутуу бүслэн алдруулан, чирч явахыг цээрлэдэг, бүсээ чанга бүслэхийг төв чангын ..... гэх ба бүсний үзүүрийг өмнө талдаа гарган ороож, нөгөө үзүүрийг мөн урдаа шингээж уяна. Бүсээ гутал өмдөн дээрээ тавих буюу бүсний дээгүүр алхах гишгэхийг цээрлэдэг. Бүс, малгайтай хүн бол хэн ч халдашгүй чөлөөт иргэн гэсэн утгыг илтгэдэг”* хэмээн ярьсан юм. Цэгийн оронд тохирох утгыг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. мэдлэг   B. бэлгэдэл   C. хэм хэмжээ   D. үнэлэмж   E. ёс заншил

12. *“Соёлын бүтээгч, хэрэглэгч нь өөр өөр байж болно”* гэсэн шалгуур үзүүлэлтээр соёлыг хэрхэн ангилан судалдаг вэ? /1 оноо/

- A. ёс суртахууны, шашны   B. эртний, дундад, орчин үеийн
 C. нэг хэв загварын, олон хэв загварын   D. олон улсын, улс үндэстний
 E. олонхийн, зонхилох, дэд соёл

13. Доорх соёлын түүхэн хэв маягаас аж ахуй эрхлэлтийг шалгуур болгосон ангилалд багтах төлөөллийг олно уу. /2 оноо/

1. ан агнуур
2. түүвэрлэгчдийн соёл
3. нүүдэлчдийн соёл
4. газар тариаланчдын соёл
5. өрнийн
6. дорнын

- A. 1, 2, 3, 4   B. 1, 3, 4, 5   C. 1, 2, 4, 6
D. 1, 3, 4, 6   E. 1, 2, 3, 5

14. Соёлын үйлдвэрлэлд оюуны өмч, зохиогчийн эрхтэй холбоотой бүтээл туурвил, үйлчилгээнээс аль нь багтахгүй вэ? /1 оноо/

- A. кино урлаг   B. дизайн, дүрслэх урлаг
C. архитектур   D. тайзны урлаг   E. уламжлалт анагаах ухаан

15. Соёлуудын нэгдэн нягтрах үзэгдлийг бүхэлд нь ..... гэсэн ойлголтоор илэрхийлдэг. Цэгийн оронд тохирох утгыг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. соёлын аялал жуулчлал   B. соёлын эрх чөлөө
C. соёлын үйлдвэрлэл   D. соёлын даяаршил   E. соёлын орон зай

16. Соёлын даяаршил нь нийгэмд олон талын боломжийг олгодог. Өгүүлбэрийн эхлэлийг тохирох төгсгөлтэй нь харгалзуулна уу. /3 оноо/

a	Олон улсын аялал жуулчлал хүрээгээ тэлж, гадаадын бүтээгдэхүүн, соёлыг	1	орнуудад суралцах боломж
b	Соёл, урлаг, спортын тэмцээний цар	2	улсад өрсөлдөх чадварт эерэгээр нөлөөлөх боломж
c	Өндөр хөгжилтэй	3	хэрэглэж, шинэ арга технологид суралцах боломж
d	Үндэсний соёлын үйлдвэрлэлээр олон	4	хүрээ, хэлбэр улам бүр өргөжих боломж

- A. a2, b1, c3, d4   B. a2, b4, c1, d3   C. a3, b4, c1, d2
D. a4, b1, c2, d3   E. a3, b2, c4, d1

17. Доорх өгөгдлүүдийн аль нь “соёлын эрх чөлөө” хэмээх ухагдахууныг илэрхийлж байна вэ? /1 оноо/

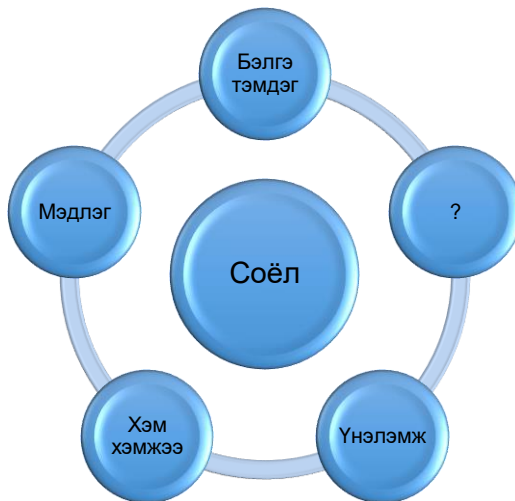
- A. хүн бүрт олгогдсон адил тэгш боломж
B. эрхээ эдлэхгүй байх
C. өөр соёлын орчин тухайн хүний хүссэнээс огт өөр байх сөрөг мэдрэмж
D. хэн нэгний эрх чөлөөнд халдах
E. бусдын санал бодлыг зөвшөөрөхгүй байх

18. Соёлын эрх чөлөө нь тухайн хүний харъяалж буй улсаас их шалтгаална. Манай улсын хувьд 1990 оны ардчилсан хувьсгалаас хойш нийгмийн оюун санааны амьдралд олон өөрчлөлт гарсан билээ. Тэрхүү өөрчлөлтүүдийг тэмдэглэнэ үү. /1 оноо/

- авъяас билгээ дайчлах, бүтээн туурвих эрх чөлөө
  - үндэсний үзэл санаа, соёл, уламжлалаа сэргээн мандуулах эрх чөлөө
  - бусад соёлыг шууд хуулбарлан дууриах эрх чөлөө
  - сүм хийд нээх, шүтэн бишрэх эрх чөлөө
  - бусад улс оронд суралцах, аялан жуулчлах, ажиллаж амьдрах эрх чөлөө
- A. 2, 3, 4, 5   B. 1, 2, 3, 4   C. 1, 2, 3, 5
D. 1, 2, 4, 5   E. 2, 3, 4

2020 “С” ХУВИЛБАР

10. Асуултын тэмдгийн оронд соёлыг бүрдүүлэгч үндсэн элементийг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. Шашин
- B. Мэдрэмж
- C. Шинжлэх ухаан
- D. Домог
- E. Хэл

11. Биелгээ нь Монголчуудын аж амьдралаас үүсчээ. Биелгээнд ихэвчлэн амьдрал дээр хийж гүйцэтгэдэг зан үйлүүдийг хийдэг. Жишээ нь: цайныхаа дээж, цацлыг уул усандаа өргөх, юм оёх, тариа тээрэмдэх буюу тариа татах, ноос савах, бөх барилдах, нум сум харвах, морины явдал зэргээр биелдэг. Биелгээний хөдөлгөөн, дохио зангаа нь мэдлэг, ... юм. Цэгийн оронд тохирох утгыг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. хэм хэмжээ
- B. мэдрэмж
- C. үнэлэмж
- D. бэлгэдэл
- E. хэл

12. “Соёлын бүтээгч, хэрэглэгч нь өөр өөр байж болно” гэсэн шалгуур үзүүлэлтээр соёлыг хэрхэн ангилан судалдаг вэ? /1 оноо/

- A. нэг хэв загварын, олон хэв загварын
- B. эртний, дундад, орчин үеийн
- C. олон улсын, улс үндэстний
- D. ёс суртахууны, шашны
- E. олонхийн, зонхилох, дэд соёл

13. Доорх соёлын хэв маягийг түүхэн дарааллаар нь байршуулна уу. /2 оноо/

1. Эртний
2. Хүй нэгдлийн
3. Дундад зууны
4. Сэргэн мандалтын
5. Шинэ үеийн
6. Орчин үеийн

A. 1, 3, 2, 4, 5, 6
D. 2, 1, 3, 4, 6, 5

B. 2, 1, 3, 4, 5, 6
E. 1, 3, 2, 5, 4, 6

C. 1, 3, 2, 4, 6, 5

14. Соёлын үйлдвэрлэлд оюуны өмч, зохиогчийн эрхтэй холбоотой бүтээл туурвил, үйлчилгээнээс аль нь багтахгүй вэ? /1 оноо/

A. тайзны урлаг
D. уламжлалт анагаах ухаан

B. дизайн, дүрслэх урлаг
E. кино урлаг

C. архитектур

15. Зам харилцаа, эдийн засгийн харилцаа, мэдээлэл харилцааны хөгжлийн үндсэн дээр тусгаар соёлууд дэлхийн нэгдмэл соёлд нэгдэн нийлэх үйл явцыг ..... гэнэ. Цэгийн оронд тохирох утгыг нөхнө үү. /1 оноо/

A. соёлын даяаршил
C. соёлын үйлдвэрлэл
E. соёлын орон зай

B. соёлын эрх чөлөө
D. соёлын аялал жуулчлал

16. Соёлын даяаршил нь нийгэмд олон талын боломжийг олгодог. Өгүүлбэрийн эхлэлийг тохирох төгсгөлтэй нь харгалзуулна уу. /3 оноо/

a	Олон улсын аялал жуулчлал хүрээгээ тэлж, гадаадын бүтээгдэхүүн, соёлыг	1	улсад өрсөлдөх чадварт эерэгээр нөлөөлөх боломж
b	Соёл, урлаг, спортын тэмцээний цар	2	хэрэглэж, шинэ арга технологид суралцах боломж
c	Өндөр хөгжилтэй	3	хүрээ, хэлбэр улам бүр өргөжих боломж
d	Үндэсний соёлын үйлдвэрлэлээр олон	4	орнуудад суралцах боломж

A. a2, b1, c3, d4
D. a4, b1, c2, d3

B. a2, b4, c1, d3
E. a2, b3, c4, d1

C. a3, b4, c1, d2

17. Эдгээрээс аль нь соёлын эрх чөлөөг илэрхийлэх асуудал вэ? /1 оноо/

A. өөр соёлын орчин тухайн хүний хүссэнээс огт өөр байх сөрөг мэдрэмж
B. эрхээ эдлэхгүй байх
C. хэн нэгний эрх чөлөөнд халдах
D. амьдрах хэв маягийг тулгахгүй байх
E. бусдын санал бодлыг зөвшөөрөхгүй байх

18. Соёлын эрх чөлөө нь тухайн хүний харъяалж буй улсаас их шалтгаална. Манай улсын хувьд 1990 оны ардчилсан хувьсгалаас хойш нийгмийн оюун санааны амьдралд олон өөрчлөлт гарсан билээ. Тэрхүү өөрчлөлтүүдийг тэмдэглэнэ үү. /1 оноо/

1. авъяас билгээ дайчлах, бүтээн туурвих эрх чөлөө
2. үндэсний үзэл санаа, соёл, уламжлалаа сэргээн мандуулах эрх чөлөө
3. бусад соёлыг шууд хуулбарлан дууриах эрх чөлөө
4. сүм хийд нээх, шүтэн бишрэх эрх чөлөө
5. бусад улс оронд суралцах, аялан жуулчлах, ажиллаж амьдрах эрх чөлөө

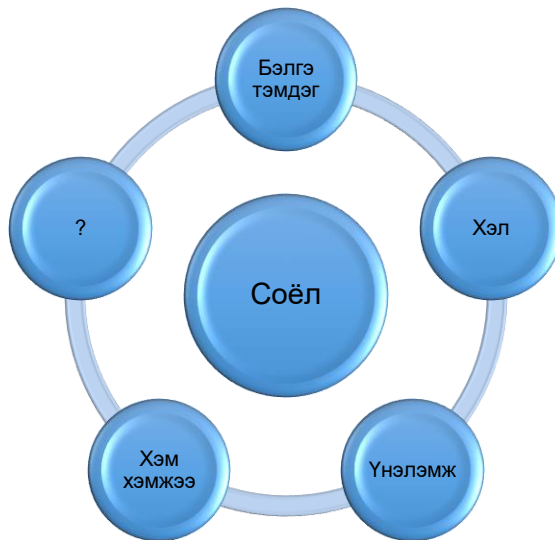
A. 1, 2, 3, 5
D. 2, 3, 4, 5

B. 1, 2, 3, 4
E. 2, 3, 4

C. 1, 2, 4, 5

2020 “D” ХУВИЛБАР

10. Асуултын тэмдгийн оронд соёлыг бүрдүүлэгч үндсэн элементийг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. Шашин
- B. Мэдрэмж
- C. Ухаан
- D. Домог
- E. Мэдлэг

11. Миний дүү Бат аавын бүсээр шилбүүрдэн тоглож байгаад ээжид зэмлүүлэв. Үүнийг хараад, аав дүү, бид хоёрт бүсээ дээдлэхийн утга учрын талаар ярьж өглөө. *“Монгол хүн бүсийг сүлд хийморь гэж үздэг. Тиймээс бүсээ дутуу бүслэн алдруулан, чирч явахыг цээрлэдэг, бүсээ чанга бүслэхийг төв чангын ..... гэх ба бүсний үзүүрийг өмнө талдаа гарган ороож, нөгөө үзүүрийг мөн урдаа шингээж уяна. Бүсээ гутал өмдөн дээрээ тавих буюу бүсний дээгүүр алхах гишгэхийг цээрлэдэг. Бүс, малгайтай хүн бол хэн ч халдашгүй чөлөөт иргэн гэсэн утгыг илтгэдэг”* хэмээн ярьсан юм. Цэгийн оронд тохирох утгыг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. үнэлэмж   B. мэдлэг   C. хэм хэмжээ   D. бэлгэдэл   E. ёс заншил

12. *“Суурь үнэлэмжүүд өөр өөр байж болно”* гэсэн шалгуур үзүүлэлтээр соёлыг хэрхэн ангилан судалдаг вэ? /1 оноо/

- A. нэг хэв загварын, олон хэв загварын   B. олон улсын, улс үндэстний
- C. ёс суртахууны, шашны   D. эртний, дундад, орчин үеийн
- E. олонхийн, зонхилох, дэд соёл

13. Доорх соёлын түүхэн хэв маягаас аж ахуй эрхлэлтийг шалгуур болгосон ангилалд багтах төлөөллийг олно уу. /2 оноо/

1. ан агнуур
2. түүвэрлэгчдийн соёл
3. нүүдэлчдийн соёл
4. газар тариаланчдын соёл
5. өрнийн
6. дорнын

- A. 1, 3, 4, 6   B. 1, 3, 4, 5   C. 1, 2, 4, 6
D. 1, 2, 3, 4   E. 1, 2, 3, 5

14. “Соёлын үйлдвэрлэл” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүрээнд үл хамаарах салбарыг тэмдэглэнэ үү. /1 оноо/

- A. мэдээллийн технологи   B. дизайн, дүрслэх урлаг
C. соёлын өв   D. тайзны уран бүтээл   E. кино урлаг

15. Соёлуудын нэгдэн нягтрах үзэгдлийг бүхэлд нь ..... гэсэн ойлголтоор илэрхийлдэг. Цэгийн оронд тохирох утгыг нөхнө үү. /1 оноо/

- A. соёлын аялал жуулчлал   B. соёлын эрх чөлөө
C. соёлын үйлдвэрлэл   D. соёлын даяаршил
E. соёлын орон зай

16. Соёлын даяаршил нь нийгэмд олон талын боломжийг олгодог. Өгүүлбэрийн эхлэлийг тохирох төгсгөлтэй нь харгалзуулна уу. /3 оноо/

a	Мэдээлэл, бараа бүтээгдэхүүн, хүн хүчээ ч дэлхий	1	хөгжих, бүтээгдэхүүнээ олон улсын зах зээлд борлуулах боломж
b	Ямар ч төрлийн мэдээллийг хоромхон	2	даяар солилцох, хамтран ажиллаж, хамтдаа хөгжих боломж
c	Чөлөөт худалдаа, олон улсын худалдаа, бизнесийн үйл ажиллагаа тэлэн	3	бүрийн соёлыг мэдрэх боломж
d	Олон ургалч соёл дэлгэрч янз	4	зуурт авах, өгөх боломж

- A. a2, b1, c3, d4   B. a2, b4, c1, d3   C. a3, b4, c1, d2
D. a4, b1, c2, d3   E. a2, b3, c4, d1

17. Доорх өгөгдлүүдийн аль нь “соёлын эрх чөлөө” хэмээх ухагдахууныг илэрхийлж байна вэ? /1 оноо/

- A. өөр соёлын орчин тухайн хүний хүссэнээс огт өөр байх сөрөг мэдрэмж
B. эрхээ эдлэхгүй байх
C. хүн бүрт олгогдсон адил тэгш боломж
D. хэн нэгний эрх чөлөөнд халдах
E. бусдын санал бодлыг зөвшөөрөхгүй байх

18. Соёлын эрх чөлөө нь тухайн хүний харъяалж буй улсаас их шалтгаална. Манай улсын хувьд 1990 оны ардчилсан хувьсгалаас хойш нийгмийн оюун санааны амьдралд олон өөрчлөлт гарсан билээ. Тэрхүү өөрчлөлтүүдийг тэмдэглэнэ үү. /1 оноо/

1. үг хэлэх, чөлөөтэй ярих, бичих, хэвлэн нийтлэх эрх чөлөө
2. үндэсний чөлөөт хэвлэл бүрэлдэн бий болох эрх чөлөө
3. бусад соёлыг шууд хуулбарлан дууриах эрх чөлөө
4. авъяас билгээ дайчлах, бүтээн туурвих эрх чөлөө
5. үндэсний үзэл санаа, соёл, уламжлалаа сэргээн мандуулах эрх чөлөө
A. 2, 3, 4, 5   B. 1, 2, 3, 4   C. 1, 2, 3, 5
D. 1, 2, 4, 5   E. 2, 3, 4